

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
PSICOFARMACOLOGIA

Coordinació: MACIA ARMENGOL, ANNA

Any acadèmic 2023-24

Informació general de l'assignatura

Denominació	PSICOFARMACOLOGIA			
Codi	102921			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Psicologia	4	OPTATIVA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA	TEORIA	
	Nombre de crèdits	1.8	4.2	
	Nombre de grups	1	1	
Coordinació	MACIA ARMENGOL, ANNA			
Departament/s	MEDICINA EXPERIMENTAL			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
GALLART PALAU, XAVIER RAMON	xavier.gallart@udl.cat	3	
MACIA ARMENGOL, ANNA	anna.macia@udl.cat	3	

Objectius acadèmics de l'assignatura

La Farmacologia posseeix un llenguatge i cos de coneixements generals que li són propis i que l'estudiant ha d'adquirir. A més haurà de conèixer els grups de fàrmacs psicotròpics i el seu ús com a medicaments, tòxics i drogues d'addicció. El raonament dels aspectes farmacocinètics i farmacodinàmics és substancial per assimilar els aspectes clínics i socials que expliquen l'ús dels psicofàrmacs. Aquests objectius generals es concreten en:

1. Adquirir les nocions bàsiques de farmacologia (farmacocinètiques i farmacodinàmiques) per entendre els criteris que condicionen la prescripció mèdica dels psicofàrmacs.
2. Saber situar-se professionalment en el context de les teràpies medicamentoses de les malalties mentals.
3. Dominar un llenguatge i marc conceptual bàsic que permeti la interpretació del prospecte d'un medicament psicotròpic.
4. Dominar un llenguatge i marc conceptual bàsic que permeti el diàleg amb el metge prescriptor de psicofàrmacs.
5. Conèixer i identificar els grups de fàrmacs psicotròpics i el seu ús com a medicaments, tòxics i drogues d'addicció.
6. Identificar reaccions adverses als psicofàrmacs.
7. Entendre les bases biològiques dels fenòmens de dependència farmacològica.
8. Entendre el model bio-psicosocial en el fenomen de les drogodependències.
9. Saber actuar professionalment en les situacions d'addicció.

Competències

Competències bàsiques:

CB2 Aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseir les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins la seva àrea d'estudi.

CB3 Capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

CB5 Saber desenvolupar les habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia

Competències Generals:

CG1 Desenvolupar la capacitat d'adaptació a noves situacions i resoldre problemes d'una manera efectiva.

CG8 Identificar i avaluar les pròpies competències, habilitats i coneixements segons els estàndards de la professió.

CG9 Reconèixer la diversitat i la diferència com a element estructural de l'ésser humà, alhora que es

reconegui, compregui i respecti la complexitat cultural de la societat actual.

CG10 Respectar els drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, la promoció dels Drets Humans i els valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics.

Competències Específiques:

CE1 Identificar i analitzar les característiques i les necessitats de les persones, grups i organitzacions, així com dels contextos rellevants per al servei que se sol·licita.

CE2 Planificar l'avaluació dels programes i/o intervencions psicològiques, seleccionant els indicadors i tècniques adequats.

CE3 Aplicar les tècniques de recollida d'informació, obtenir dades rellevants per a l'avaluació dels programes i/o intervencions psicològiques.

CE4 Analitzar i interpretar els resultats de l'avaluació psicològica.

CE5 Dissenyar i aplicar una estratègia/pla d'intervenció psicològica, en funció dels contextos o servei demandats.

CE6 Respondre i actuar de manera adequada i professional, tenint en compte les actituds i valors de la professió, així com el seu codi ètic i deontològic, en tots i cadascun dels processos d'intervenció.

CE7 Proporcionar informació als usuaris i establir una relació interpersonal adequada, tenint en compte els diferents contextos de relació professional.

CE8 Elaborar informes tècnics, orals i escrits, sobre els resultats del procés d'avaluació, de la recerca o dels serveis demandats, respectant el compromís ètic que exigeix la difusió de coneixement psicològic.

CE9 Fer servir les diferents fonts documentals en psicologia, mostrar un domini de les estratègies necessàries per accedir a la informació i valorar la necessitat d'actualització documental.

CE12 Difondre el coneixement derivat de les revisions teòriques i dels resultats de la investigació psicològica.

Competències Transversals:

CT1 Adquirir una adequada comprensió i expressió oral i escrita del català i del castellà.

CT3 Adquirir capacitació en l'ús de les noves tecnologies i de les tecnologies de la informació i la comunicació.

CT5 Adquirir nocions essencials del pensament científic.

Continguts fonamentals de l'assignatura

Bloc 1: Generalitats en Farmacologia

Tema 1. Farmacologia, Farmacologia clínica i el món del medicament.

Tema 2. Farmacocinètica descriptiva i quantitativa.

Tema 3. Farmacodinàmica i interaccions medicamentoses.

Bloc 2: Psicofarmacologia bàsica

Tema 4. Introducció a la Psicofarmacologia. Farmacologia colinèrgica.

Tema 5. Farmacologia agonista monoaminèrgica.

Tema 6. Farmacologia antagonista monoaminèrgica.

Tema 7. Farmacologia dels neurotransmissors excitatoris i inhibitoris.

Tema 8. Farmacologia dels opiàcis i els cannabinoides.

Bloc 3: Psicofarmacologia clínica

Tema 9. Psicosis i antipsicòtics.

Tema 10. Trastorns de l'humor: antidepressius i eutimitzants.

Tema 11. Trastorns d'ansietat i del son: fàrmacs ansiolítics i hipnòtics.

Tema 12. Trastorns per consum de substàncies: Tabac, cannabinoides, alcohol, estimulants, al·lucinògens, opiàcis i altres drogues.

Eixos metodològics de l'assignatura

1. Lliçons magistrals.
2. Seminaris de discussió basats en el treballa autònom, l'anàlisi i la reflexió sobre fitxes docents.
3. Tractament de la informació (lectura, localització, selecció, etc.).
4. Realització de sessions sobre casos clínics en ús de psicofàrmacs: activitats pràctiques.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Se seguirà el calendari/horari oficial del curs. Aquesta guia docent assumeix el desenvolupament presencial de les classes i les avaluacions. Finalment, poden haver-hi imprevists que el professorat d'aquesta assignatura es compromet a resoldre i anunciar amb la màxima antelació possible a través del campus virtual. L'eina d'anuncis/avisos és especialment adient al respecte. A la secció de recursos, es trobarà tot el material docent adient per a l'estudi personal i individual. El campus virtual permet també accions no presencials, que esperem no siguin requerides habitualment. En resum, el campus virtual esdevindrà clau pel seguiment i bon desenvolupament de l'assignatura.

Sistema d'avaluació

1. S'efectuarà un primer examen sobre les Generalitats (temes 1-3) basat en conceptes i processos de farmacocinètica i farmacodinàmia (14 preguntes). Generarà el 28% de la qualificació final de l'assignatura i, per tant, no és recuperable.
2. S'efectuarà una avaluació basada en la realització d'activitats pràctiques en torn de casos clínics (BLOC3). Generarà el 22% de la qualificació final de l'assignatura, per tant tampoc serà recuperable.
3. S'efectuarà un examen de teoria (temes 4-12, BLOC 2 i 3). Generarà el 50% de la qualificació final de l'assignatura, per tant serà recuperable.
4. L'aprovat final de l'assignatura se situa en el 5, és a dir el 50%, sumant les tres avaluacions efectuades. No hi ha nota mínima en cap de les 3 avaluacions que sigui incompatible amb aprovar l'assignatura.
5. L'alumne s'ha de presentar a les tres avaluacions esmentades que integren l'avaluació continuada de l'assignatura. En altres paraules, la no presentació a qualsevol de les tres avaluacions implica la no presentació a tota l'assignatura.
6. Els exàmens seran presencials, objectius i de tipus test. Cada pregunta presentarà 4 opcions de les que només una és correcta. La resposta en blanc suma 0 punts. La resposta errònia resta $\frac{1}{4}$ del valor assignat a la pregunta.
7. En la qualificació final es sumarà un coeficient corrector, el càlcul del qual s'explicarà el primer dia del curs. Aquest coeficient s'aplicarà només als alumnes que superin una qualificació de 6 (60%) en l'examen teòric. A criteri dels professors el coeficient es pot modificar o deixar d'aplicar quan es generin resultats aberrants.
8. Avaluació alternativa: els alumnes que s'hi adhereixin hauran de realitzar una avaluació d'un cas clínic (22%) no recuperable i un examen tipus test (54 preguntes; 78%) referents al temari del BLOC 1, 2 i 3 que si serà recuperable.

Bibliografia i recursos d'informació

Llibres:

- Rang y Dale. Farmacología. (9ª ed.), Elsevier España, 2020
- Farmacología humana. Florez J. et al. (6ª ed.), Elsevier Masson, 2013
- Psicofarmacología Esencial de Stahl. Bases neurocientíficas y aplicaciones prácticas. (4ª ed.), 2014
- Prescribers Guide by Stephen M Stahl. 2017 (6ª ed.), 2017
- Nuevas Drogas Psicoactivas. Dolengevich, H., 2015

Revistes:

- Annual Review of Pharmacology and Toxicology (<http://arjournals.annualreviews.org/loi/pharmtox>)
- Trends in Pharmacological Sciences (TIPS), Cell press (<http://www.cell.com/trends/pharmacological-sciences/home>)

Internet (Organismes oficials):

- Agencia Española del Medicamento, Ministerio de Sanidad (<https://www.aemps.gob.es/>)
- Agència Europea del Medicament (<http://www.ema.europa.eu/ema/>)
- U.S. Food and Drug Administration (<http://www.fda.gov/default.htm>)

Internet (Altres):

- Medline plus (<http://medlineplus.gov/spanish/>)
- Rx List, the internet drug index (<http://www.rxlist.com/>)
- Vademecum online (<http://www.vademecum.es/>)
- Stahl online (<https://stahlonline.cambridge.org/>)